

ĐẠI SỨ QUÁN HỢP CHỨNG QUỐC HOA KỲ
Phòng Thông tin - Văn hóa

Tầng 3, Rose Garden Tower, 6 Ngọc Khánh, Hà Nội
Tel: 831-4580 * Fax: 831-4601 * Email: irchano@pd.state.gov

TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ CỦA BỘ NGOẠI GIAO HOA KỲ
CÁC VẤN ĐỀ DÂN CHỦ, THÁNG 8/2002
GIÁO DỤC PHÁP LUẬT Ở HOA KỲ

HỘI LUẬT GIA HOA KỲ VÀ
VIỆC GIÁO DỤC PHÁP LUẬT Ở MỸ

Bài viết của John A. Sebert

Kể từ khi mới thành lập năm 1878, Hội luật gia Hoa Kỳ (ABA) đã chú trọng nâng cao chất lượng giáo dục pháp luật ở Mỹ. Sau khi nghiên cứu kỹ về các chương trình dạy luật cuối thế kỷ 19, Hội xác định rằng cần phải xây dựng một quy trình quốc gia để đảm bảo chất lượng giáo dục của một luật sư tương lai. Năm 1921, ABA đã đưa ra bản quy định về tiêu chuẩn tối thiểu của giáo dục pháp luật và xuất bản một danh sách các trường luật tuân theo những tiêu chuẩn này. John A. Sebert là tư vấn về Giáo dục pháp luật cho Hội Luật gia Hoa Kỳ đang quản lý quy trình chứng nhận của ABA và phụ trách 13 nhân viên làm việc chính thức. Trong bài viết này, Sebert phân tích quá trình ABA xây dựng giáo dục pháp luật ở Mỹ trong thời gian qua và các trường luật được chứng nhận bởi Hội đồng Bộ phận giáo dục pháp luật và công nhận là thành viên của Hội Luật gia Hoa Kỳ.

Hội Luật gia Hoa Kỳ là tổ chức quốc gia về ngành luật ở Mỹ. Các thành viên chủ yếu là các luật sư, thẩm phán, quan chức tòa án, giáo viên luật, luật sư công, luật sư có công việc không liên quan trực tiếp đến ngành luật (ví dụ như điều hành kinh doanh và quan chức chính phủ) và sinh viên ngành luật. Năm 2002 với hơn 400.000 thành viên trong đó có hơn 350.000 luật sư, ABA là hiệp hội nghề nghiệp tự nguyện lớn nhất thế giới. Hiệp hội này đã đóng hai vai trò vừa phục vụ cho nghề luật vừa cho công chúng, và số lượng thành viên chiếm khoảng một nửa tổng số luật sư đang làm việc ở Mỹ.

Dù quyền lực thực sự trong việc công nhận và quản lý luật sư là của các bang và các cơ quan tư pháp khác ở Mỹ nhưng ABA là nhân tố chính trong việc hình thành nên những kim chỉ nam về đạo đức cho nghề luật thông qua việc ban hành Những quy định Hình mẫu của ABA về Hành vi Nghề nghiệp. ABA cũng có tiếng nói rất quan trọng trong những vấn đề liên quan đến luật và nghề luật trước Quốc hội và cơ quan hành pháp ở Washington D.C. Ví dụ như trong 25 năm qua ABA đã đóng vai trò quan trọng trong phong trào pháp quyền quốc tế.

Giáo dục pháp luật ở Mỹ

Không giống như các nước khác, giáo dục pháp luật ở Mỹ được thực hiện ở cấp sau đại học. Do đó, sinh viên học ngành luật sau khi tốt nghiệp một trường đại học. Nhiều sinh viên ngành luật của Mỹ cũng vào học trường luật khi đã già lúc có kinh đủ kinh nghiệm làm việc hay có bằng đại học của các nghề khác.

Sự thay đổi thực chất có ý nghĩa nhất trong giáo dục pháp luật ở Mỹ 30 năm qua là việc đưa đào tạo kỹ năng nâng cao vào các chương trình học của hầu hết các trường luật ở Mỹ, trước hết thông qua các khóa giáo dục thực tế và giải quyết tình huống phức tạp. Giáo dục pháp luật ở Mỹ có truyền thống đào tạo sinh viên luật "suy nghĩ" như những luật sư và dạy luật về quyền hạn và nghĩa vụ cũng như luật tố tụng. Giáo dục pháp luật ở Mỹ hiện nay cũng thực hiện tốt việc đào tạo các sinh viên tốt nghiệp "hành động" như những luật sư. Hầu hết các trường luật ở Mỹ đều kết luận rằng việc kết hợp các giảng viên chính thức (đa số đều có nhiều kinh nghiệm trong nghề luật trước khi tham gia giảng dạy luật) và những thẩm phán cũng như những người làm trong ngành tư pháp có kinh nghiệm tham gia giảng dạy là phù hợp nhất để đào tạo tay nghề cả về chiều rộng và chiều sâu cho một luật sư mới được công nhận.

Trong những năm gần đây, đào tạo kỹ năng tại các trường luật được ABA công nhận chịu ảnh hưởng lớn của bản báo cáo năm 1992 của cơ quan Giáo dục Pháp luật và Tiếp nhận các thành viên của ABA có tên gọi là Giáo dục Pháp luật và Phát triển Nghề nghiệp - Giáo dục thường xuyên, thường được biết đến với tên gọi Bản báo cáo Mac Crate. Đây là báo cáo mô tả thuyết phục về những kỹ năng và giá trị cơ bản cần thiết để có thể bảo vệ tốt quyền lợi của khách hàng.

Những cơ sở do ABA công nhận

Giáo dục pháp luật ở Mỹ được thực hiện thông qua một loạt các cơ sở và dưới nhiều hình thức khác nhau. Hiện nay có tổng cộng 185 cơ sở được công nhận bởi Hội Luật gia Hoa Kỳ để cấp bằng thứ nhất về chuyên ngành luật (bằng tiến sĩ luật - J.D.). 107 trường luật được công nhận là cơ sở tư, và 78 là cơ sở công được chính quyền bang hay địa phương tài trợ. Tuy nhiên kể cả cơ sở công cũng chủ yếu dựa vào học phí và đóng góp tư nhân hỗ trợ tài chính cần thiết cho các chương trình luật của trường.

Tổng số sinh viên theo học chương trình tiến sĩ luật ở các trường được ABA công nhận đã tăng từ khoảng 91.225 năm 1971 lên 127.260 sinh viên mùa thu năm 2001. Khoảng 21.000 sinh viên tham gia các chương trình bán thời gian và sinh viên thường mất 4 năm để lấy được bằng. Đại đa số sinh viên còn lại đăng ký chương trình toàn phần và thường phải học 3 năm. Mùa thu năm 2001, khoảng 45.000 sinh viên năm thứ nhất đã đăng ký học tại các trường luật do ABA công nhận. 49% sinh viên mới vào trường là nữ và 21% là dân tộc thiểu số.

Các trường luật do ABA công nhận giáo dục pháp luật nhằm đáp ứng những tiêu chuẩn tối thiểu được đưa ra bởi Hội đồng Bộ phận Giáo dục Pháp luật và Công nhận là các thành viên của ABA. Các cơ quan tư pháp ở Mỹ đã xác định rằng những ai tốt nghiệp các trường luật do ABA công nhận đều có thể tham gia phiên tòa xét xử trong khu vực tài phán của mình. Vai trò của ABA là cơ quan chứng nhận quốc gia đã giúp cho việc chứng nhận trở nên thống nhất trên phạm vi toàn quốc ở 50 bang, ở thủ đô Quận Columbia, Khối thịnh vượng Puerto Rico và các khu vực tài phán khác ở Mỹ.

Hội đồng và Ủy ban Chứng nhận

Hội đồng Bộ phận Giáo dục Pháp luật và Công nhận là các thành viên của ABA là cơ quan chứng nhận được sự công nhận của Bộ Giáo dục Mỹ về các chương trình học lấy bằng thứ nhất về chuyên ngành luật. Hội đồng gồm 21 thành viên bỏ phiếu và không quá 10 người là trưởng khoa hay các giảng viên của trường luật. Các thành viên khác của Hội đồng gồm thẩm phán, các luật sư, một sinh viên luật và ít nhất 3 thành viên khác không phải là luật sư hay nhân viên của trường luật.

Quy trình công nhận trường luật do Hội đồng đề ra nhằm đánh giá cẩn thận và toàn diện về một trường luật và sự tuân thủ. Những tiêu chuẩn Công nhận Trường Luật. Những tiêu chuẩn này là các yêu cầu về những vấn đề như chương trình giảng dạy, các công việc của khoa, về nhập học và về sinh viên, thư viện và công nghệ thông tin, và các cơ sở vật chất khác. Các tiêu chuẩn được xem xét lại thường xuyên để đảm bảo sẽ tập trung vào những vấn đề cốt lõi của chất lượng giáo dục pháp luật. Hội đồng trước khi quyết định thông qua những tiêu chuẩn này đã thiết lập nên một quy trình mở rộng thu thập ý kiến và đề nghị sửa đổi chúng của các trưởng khoa, các khoa luật, các hiệu trưởng đại học, lãnh đạo đoàn luật sư và cơ quan tư pháp, và những ai quan tâm đến giáo dục pháp luật.

Trong việc quản lý các trường luật, Hội đồng được trợ giúp bởi ủy ban chứng nhận của Bộ phận Giáo dục pháp luật và Tiếp nhận của Hội Luật gia. Ủy ban chứng nhận có bộ máy giống như Hội đồng và sẽ xem xét các báo cáo liên quan đến tất cả những trường do ABA công nhận và tất cả những trường xin công nhận để xác định liệu trường đó có đáp ứng được những yêu cầu và Tiêu chuẩn không. Vai trò khác biệt của Hội đồng và Ủy ban chứng nhận trong quá trình chứng nhận sẽ được mô tả trong những phần sau.

Văn phòng tư vấn Giáo dục Pháp luật đóng tại trụ sở ABA ở Chicago, bang Illinois sẽ hỗ trợ về mặt nhân sự cho Hội đồng và Ủy ban chứng nhận cũng như các hoạt động khác của Hội đồng Bộ phận Giáo dục Pháp luật và Công nhận là các thành viên của ABA. Chuyên gia tư vấn và nhân viên sẽ giám sát việc thực hiện quy trình chứng nhận và chỉnh sửa Tiêu chuẩn, hỗ trợ và tư vấn cho các trưởng khoa và người điều hành trường luật, và đại diện cho ngành giáo dục pháp luật tại các diễn đàn.

Công nhận tạm thời

Một trường luật có thể xin ABA công nhận tạm thời sau một năm hoạt động. Trong những năm gần đây, có hai loại trường xin công nhận tạm thời. Một số trường là trường luật mới được thành lập. Số khác là những trường luật có sinh viên tốt nghiệp đủ tư cách tham gia thi tuyển luật sư tại một hay một số ít khu vực tài phán ở Mỹ. Họ xin ABA công nhận để sinh viên tốt nghiệp đủ tư cách hành nghề ở tất cả khu vực tài phán ở Mỹ.

Một trường xin công nhận tạm thời phải soạn ra một bản tự thuật chi tiết mô tả trường của mình và những thông tin khác về trường. Văn phòng Tư vấn cử một nhóm 6 hay 7 người tiến hành xác minh tại trường. Nhóm này thường gồm 2 hay 3 giảng viên khoa luật hay trưởng khoa luật, một thủ thư về luật, một nhân viên của khoa chuyên về hướng dẫn đào tạo kỹ năng nghề nghiệp (kỹ năng thực nghiệm hay giải quyết tình huống, viết trong pháp luật), một thẩm phán hay người làm luật, và một người điều hành ở trường đại học nhưng không phải là thành viên của khoa luật.

Nhóm xác minh xem xét cẩn thận những tài liệu của trường cung cấp và thăm trường trong 3 ngày. Nhóm tiếp xúc với trưởng khoa và các lãnh đạo khoa, bộ phận quản lý hành chính khoa, hiệu trưởng và các quan chức quản lý trường đại học, và với càng nhiều thành viên trong khoa càng tốt. Nhóm cũng thăm nhiều lớp học để đánh giá chất lượng giảng dạy.

Ngay sau khi xác minh xong, nhóm sẽ soạn thảo một bản báo cáo xác minh. Báo cáo này đề cập đến tất cả những khía cạnh hoạt động của trường kể cả của của khoa và bộ phận quản lý, chương trình học, sinh viên và tỷ lệ đỗ kỳ thi luật sư hay tìm việc làm, dịch vụ cho sinh viên, thư viện và các nguồn thông tin, nguồn tài chính và các cơ sở vật chất và khả năng công nghệ.

Báo cáo xác minh sẽ được gửi cho Văn phòng Tư vấn và trường được xác minh. Trường này có điều kiện đình chính bằng văn bản những sai sót về thực tế và góp ý về bản báo cáo. Sau đó, báo cáo này sẽ trình lên Ủy ban Chứng nhận, ủy ban này sẽ tổ chức một buổi điều trần với sự có mặt của đại diện trường xin công nhận tạm thời. Sau buổi điều trần, Ủy ban Chứng nhận sẽ đưa ra khuyến nghị về công nhận tạm thời trình lên Hội đồng.

Trường xin công nhận tạm thời phải chứng minh rằng mình "tuân thủ hầu hết các Tiêu chuẩn và đưa ra một kế hoạch đáng tin cậy nhằm tiến tới tuân thủ hoàn toàn các Tiêu chuẩn trong vòng 3 năm sau khi được công nhận tạm thời". Nếu Ủy ban Chứng nhận kết luận rằng trường nào tuân thủ hầu hết những tiêu chuẩn và có kế hoạch đáng tin cậy sẽ tuân thủ hoàn toàn thì ủy ban sẽ khuyến nghị lên Hội đồng để công nhận tạm thời.

Khi một trường xin công nhận tạm thời, quyết định cuối cùng về việc này là của Hội đồng. Nếu Hội đồng quyết định công nhận tạm thời, quyết định đó sẽ chuyển cho Hội đồng đại biểu ABA để nhất trí hay không nhất trí và sau đó chuyển lại cho Hội đồng.

Trường được công nhận tạm thời có tất cả các quyền của một trường luật được công nhận đầy đủ. Do đó, sinh viên tốt nghiệp của các trường này cũng được công nhận như sinh viên tốt nghiệp của trường được công nhận hoàn toàn.

Xin công nhận hoàn toàn

Khi một trường được công nhận tạm thời thì tư cách đó vẫn được duy trì trong ít nhất 3 năm và không quá 5 năm. Để được công nhận hoàn toàn, trường đó phải chứng minh rằng mình tuân thủ hoàn toàn những Tiêu chuẩn vì việc tuân thủ hầu hết là chưa đủ.

Khi đang là trường được công nhận tạm thời, hoạt động của trường được giám sát chặt chẽ. Mỗi năm có một đoàn xác minh đến thăm và sau mỗi lần như vậy sẽ có một báo cáo xác minh trình lên trường và Ủy ban Chứng nhận. Ủy ban xem xét báo cáo này và phản hồi của trường rồi gửi cho trường đó một bức thư chỉ ra những vấn đề mà ủy ban kết luận là trường chưa tuân thủ đầy đủ những Tiêu chuẩn.

Trong thời gian trường được xem xét công nhận hoàn toàn, quy trình cũng giống như việc xin công nhận tạm thời. Quyết định về công nhận hoàn toàn chỉ do Hội đồng đưa ra sau khi xem xét kết quả xác minh, các kết luận và khuyến nghị của Ủy ban Chứng nhận. Vai trò của Hội đồng Đại biểu trong việc

xem xét quyết định của Hội đồng về công nhận hoàn toàn cũng giống như vai trò của Hội đồng Đại biểu trong quyết định công nhận tạm thời.

Sau khi được công nhận hoàn toàn, trường đó phải được xác minh hoàn toàn trong năm thứ ba sau khi được công nhận và cứ bảy năm sẽ có một cuộc xác minh đầy đủ. Quá trình xác minh và xem xét báo cáo xác minh của Ủy ban Chứng nhận rất giống với quá trình trường xin công nhận tạm thời.

Việc công nhận luật sư ở Mỹ

Việc công nhận luật sư ở Mỹ do các quy định độc lập đề ra ở mỗi bang trong tổng số 50 bang, Quận Columbia, Khối thịnh vượng Puerto Rico và các khu vực tài phán khác. Hơn một nửa khu vực tài phán này yêu cầu người muốn hành nghề luật sư trong khu vực tài phán phải tốt nghiệp tại một trường luật được ABA công nhận. Đối với những khu vực tài phán cho phép sinh viên tốt nghiệp từ các trường luật không do ABA công nhận trở thành luật sư, hầu hết đều hạn chế ưu đãi những người tốt nghiệp này tại khu vực tài phán cụ thể của họ.

Chỉ có một khu vực tài phán yêu cầu những người nộp đơn mà chưa được công nhận hành nghề ở một khu vực tài phán khác ở Mỹ cần phải tham gia và vượt qua kỳ thi do bang tổ chức. Ngoại lệ đó là bang Wisconsin dành "ưu tiên văn bằng" cho những ai tốt nghiệp hai trường luật trong bang đó và cho phép họ được hành nghề tại Wisconsin mà không cần qua kỳ thi.

Một kỳ thi điển hình công nhận luật sư của bang thường kéo dài hai đến ba ngày và gồm ít nhất hai phần: phần thi khách quan (Thi Luật sư Liên bang của Đại hội Quốc gia Giám khảo Luật sư (NCBE)) kiểm tra kiến thức cơ bản về những vấn đề nền tảng như hợp đồng, tài sản, vi phạm dân sự, luật tố tụng và luật hiến pháp, và một bài thi viết luận về những chủ đề do các khu vực tài phán chọn.

Ngày càng nhiều khu vực tài phán sử dụng Thi Viết luận Liên bang do NCBE soạn thảo thay vì tự soạn các bài thi viết. Hơn một nửa khu vực tài phán cũng sử dụng Bài kiểm tra trắc nghiệm Trình độ Liên bang (Multistate Performance Test - MPT, cũng do NCBE soạn thảo) như là một phần của thi viết luận. MPT kiểm tra kỹ năng luật sư cụ thể bằng cách đưa cho thí sinh một tình huống thực tế và những nguyên tắc pháp lý áp dụng cho tình huống đó, sau đó yêu cầu thí sinh đưa ra một văn kiện pháp lý (như di chúc, hợp đồng hay giấy biện hộ). Tất cả các khu vực tài phán cũng tiến hành thẩm tra tính cách và sức khỏe của tất cả những ai muốn hành nghề luật sư.

Hầu hết các khu vực tài phán cho phép một luật sư mà đã được công nhận hành nghề trong một thời hạn nhất định (thường là 5 năm) và có uy tín trong khu vực tài phán của mình được công nhận thông qua đề nghị mà không qua kỳ thi luật sư. Tuy nhiên một số khu vực tài phán yêu cầu một luật sư nếu được công nhận thông qua đề nghị vẫn phải vượt qua kỳ thi luật sư và kỳ thi này thường tập trung vào các quy tắc thủ tục và yêu cầu về đạo đức. Một số bang như Florida và California không cho phép kể cả những luật sư có kinh nghiệm được công nhận nếu không dự kỳ thi luật sư của bang đó.

Nhiệm vụ phối hợp

Một trong những thế mạnh của quy trình chứng nhận trường luật của ABA là việc phối hợp có sự tham gia tích cực của các khoa và trưởng khoa luật, các luật sư đang hành nghề, các thẩm phán, những người quản lý trường đại học và đại diện của nhân dân. Điều này đảm bảo công khai rằng những quan điểm của đoàn luật sư, những người quản lý trường đại học và những đại diện công chúng hữu quan, cũng như quan điểm của khoa luật và trưởng khoa luật đều được xem là tiêu chuẩn mà các trường luật ở Mỹ phải tuân thủ và được coi là quyết định khi xem xét liệu một trường luật nào đó có tuân thủ những tiêu chuẩn này không. Nỗ lực hợp tác này đã phát huy tác dụng trong nhiều năm qua. Đặc biệt cơ quan tư pháp và đoàn luật sư là những nhân tố rất quan trọng trong việc mở rộng đào tạo kỹ năng chuyên sâu trong các trường luật ở Mỹ trong 30 năm qua.

Toàn văn bằng tiếng Anh có trên Internet tại:

<http://usinfo.state.gov/journals/itdhr/0802/ijde/sebert.htm>